

МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ

№ 19(228)
 ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
 11 жовтня 2008 року

Стор. 2-3

ОБЛАСНІЙ ЛІКАРНІ – ПІВСТОЛІТТЯ

Стор. 6-7

Першого жовтня 1958 року о сьомій тридцять ранку в Тернопільській обласній клінічній лікарні прийняли першого пацієнта. Так розпочалася історія та славний шлях трудового життя нині вже понад півтораста-сячного колективу.

Минулого тижня цей найпотужніший медичний заклад нашого краю відзначив свій ювілей. Півстоліття – солідний вік для лікарні, яка всі ці роки невпинно розбудовувалася, розвивалася і зараз має не лише досягнення та добру репутацію, а й славні традиції.

Колектив обласної комунальної клінічної лікарні з 50-річчям вітає ректор ТДМУ, професор Леонід КОВАЛЬЧУК та проректори медуніверситету

ТДМУ УДОСТОЇВСЯ ВИСОКОЇ НАГОРОДИ «ЄВРОПЕЙСЬКА ЯКІСТЬ»

14 ЖОВТНЯ – ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА, ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

Стор. 11

ВШАНУЙМО ГЕРОІВ

На свято Покрови Пресвятої Богородиці відзначаємо 66-у річницю створення УПА та День українського козацтва. З цієї нагоди в ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського відбудуться урочисті заходи з вшанування тих, хто боровся за волю і щастя свого народу на своїй землі. Вони досить різнопланові. Зокрема, студентів і викладачів запросять переглянути фільм «Нескорений» про Головного командира УПА у 1942-1950 роках Романа Шухевича.

Відбудуться також тематичні вечори, присвячені національно-визвольним змаганням, зустрічі з ветеранами УПА – непереможної, нескореної та однієї з найтрагічніших армій ХХ століття, що боролася проти двох головних ворогів – нацизму та комуністичного терору. В бібліотеці університету зорганізують виставку літератури до 66-річчя утворення УПА, Дня українського козацтва та Покрови Пресвятої Богородиці. Студенти покладуть квіти до пам'ятника Ярославу Стецьку, відвідають Тернопільський історико-меморіальний музей політ-в'язнів і репресованих.

Оксана БУСЬКА

Новини

НА ФОРУМІ ВИДАВЦІВ «УКРМЕДКНИГА» НАГОРОДЖЕНА ГРАМОТОЮ

У Львові відбувся п'ятнадцятий форум видавців, на якому представили свої кращі книги понад 600 зарубіжних і вітчизняних видавництв, у тому числі і «Укрмедкнига» Тернопільського державного медичного університету ім. Івана Горбачевського.

У номінації за високий рівень художньо-технічного оформлення та поліграфічного виконання видавництво нагороджено грамотою президента форуму за книгу «Шкірні хвороби. Кольоровий атлас» (автор М.Т. Ковальчук).

Дарія БОГУН,
заступник ректора
з видавничої роботи

СТВОРЕНО РАДУ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР

При головному управлінні охорони здоров'я ОДА створено раду медичних сестер у складі заступників головних лікарів з медсестринства, головних медичних сестер лікувально-профілактичних закладів краю.

– Раду створено задля захисту трудових і соціальних прав медичних сестер, підвищення престижу середніх медичних працівників, підвищення кваліфікації, культури їхньої праці. Проте для ґрунтовнішого вирішення питань щодо правового та соціального захисту середнього й молодшого медичного працівника, – переконаний начальник головного управління охорони здоров'я ОДА Богдан Ониськів, – необхідно створити Асоціацію медичних сестер Тернопільщини.

До речі, головою ради медичних сестер області призначено головну медичну сестру обласного онкодиспансеру Наталію Волощук. Вона також вважає, що створення Асоціації медичних сестер Тернопільщини є зараз на часі, бо подібні регіональні асоціації створили в 19 областях і вони об'єднують 115 тисяч середніх медичних працівників. Асоціації в цих областях цілковито перебрали на себе функцію ради медичних сестер і з великим успіхом проводять свою роботу. Створення асоціації молодших медичних спеціалістів в Тернопільській області допоможе підняти престиж працівників середньої ланки на вищій щабель, зверне увагу влади, суспільства на проблеми, які існують, дасть можливості для їх розв'язання.

(Прес-служба ОДА)

ТДМУ УДОСТОЇВСЯ ВИСОКОЇ НАГОРОДИ «ЄВРОПЕЙСЬКА ЯКІСТЬ»

НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИЗНАННЯ ДИПЛОМІВ

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ «EUROEDUCATION-2008» З ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА ПІДТРИМКИ МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ WORLD WATER RIGHTS COMMITTEE

Організатором зібрання з боку господарів традиційно виступили освітній холдинг Spain Inn Group та SAINT DIODOR FOUNDATION за підтримки міжнародних ділових партнерів – World Water Rights Committee, Клубу ректорів Європи, Європейської Бізнес-Асамблеї (CRE, EBA, Великобританія) та Асамблеї ділових кіл.

Представницьке зібрання відбулося в парламенті Каталонії. Відкрили його пленарним засіданням, на якому з вітальним словом до присутніх звернувся президент парламенту Каталонії Ернест Бенах Паскуаль та президент Клубу ректорів Європи, професор В. Гудхейер. На засіданні та «круглих столах» розглядали можливості створення у ВНЗ, очолюваних делегатами конференції, спільних з університетами Каталонії академічних і післядипломних програм, а також програм практичних семінарів для викладачів і студентів, шляхи розв'язання загальних проблем вищої освіти (зокрема, професійного ринку Європи). Йшлося також про всевітні проблеми води за участі представника міжнародної організації World Water Rights Committee Едуардо Местре Родригеса та інш. Провели індивідуальні ділові перемовини, обмін освітянським досвідом.

У рамках конференції відбулося також виїзне засідання CRE з церемонією прийняття в члени

Президент Клубу ректорів Європи, ректор Віденського міжнародного університету, доктор Віл ГУДХІЕР вручає нагороду «Європейська якість» проректору ТДМУ, професору Василю МАРЦЕНЮКУ

клубу й присвоєння почесного звання «Професор міжнародного університету Відня», врученням європейських нагород лідерам бізнесу та освіти.

Згідно з рішенням Європейської бізнес-асамблеї Тернопільському державному медичному університету імені І.Я.Горбачевського було присуджено нагороду «Європейська якість» (див. сайт Європейської бізнес-асамблеї www.ebaoxford.co.uk розділ «Awards»).

Медаль виготовлена з ковтовних металів. Основою її композиції є гостра зірка з круглим медальйоном, зображуючим лева як символ влади, шляхет-

верситету доктора Віла Гудхейера (Австрія), який, до речі, особисто вручав цю важливу нагороду. Нагороду для медуніверситету отримував проректор з науково-педагогічної роботи з впровадження нових технологій, проф. В.П. Марценюк. Зазначу, що нагороди «Європейська якість» з українських ВНЗ було ще удостоєно відомому Одеську юридичну академію. Церемонія нагородження, як і сама конференція, відбувалася в приміщенні парламенту Каталонії. Каталонія – це автономна область Іспанії, а її парламент є одним з найдавніших в Європі.

Кілька слів про Європейську бізнес-асамблею. Її місією є стимулювання та підтримка практичного порозуміння й розвит-

20-27 вересня 2008 року в м. Барселона (Іспанія) у рамках щорічної міжнародної конференції з вищої освіти відбулася чергова зустріч представників освітянської еліти Європи.

завдяки пропагуванню професійних досягнень шляхом рейтингів і нагород. Номінантами є політики, соціальні працівники, бізнесмени, науковці та діячі культури – особи, чия діяльність сприяє збагаченню економічної, наукової та культурної спадщини людства. Найважливішу мету асамблея вбачає в постійній роботі з пропагування лідерів промисловості, сільського господарства, науки і культури, зважаючи на їхні досягнення та позитивний досвід, на позицію у суспільстві; пропагувати концепцію обміну досвідом як на урядовому, так і на приватному рівнях у культурі, освіті, економіці й фінансах, а також у соціальній сфері.

Конференція відбувалася під загальним гаслом «Сучасний європейський університет та глобальні проблеми світу». Окремо слід зупинитися на думках, що

На міжнародній конференції «EuroEducation-2008» ТДМУ вручено нагороду «Європейська якість» (диплом, медаль, статуетка)

ства та грації. Довкола медальйона є напис-девиз «Labores Patriunt Honores» (лат.) – «Праця дає плоди». Повний комплект нагороди: медаль, статуетка та диплом.

Такої нагороди університет було удостоєно «за зусилля в досягненні якості, що відповідає європейським стандартам». Приводом для нагородження стало подання на Європейську бізнес-асамблею від ректора Віденського міжнародного уні-

верситету доктор Віла Гудхейера (Австрія), який, до речі, особисто вручав цю важливу нагороду. Нагороду для медуніверситету отримував проректор з науково-педагогічної роботи з впровадження нових технологій, проф. В.П. Марценюк. Зазначу, що нагороди «Європейська якість» з українських ВНЗ було ще удостоєно відомому Одеську юридичну академію. Церемонія нагородження, як і сама конференція, відбувалася в приміщенні парламенту Каталонії. Каталонія – це автономна область Іспанії, а її парламент є одним з найдавніших в Європі.

Свою місію асамблея виконує

лунали під час виступів на конференції.

У доповіді директор приватного університету EUSS (Барселона, Іспанія) Карлос Рубіо порушив проблему подвійних дипломів з Україною. Університет готує фахівців у галузі електроніки та техніки і нині в ньому є розроблені магістерські програми, які б могли слугувати для отримання подвійних дипломів з університетами України.

(Закінчення на стор. 3)

Під час роботи конференції

НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИЗНАННЯ ДИПЛОМІВ

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ «EUROEDUCATION-2008» З ВИЩОЇ ОСВИТИ ЗА ПІДТРИМКИ МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ WORLD WATER RIGHTS COMMITTEE

(Закінчення. Поч. на стор. 2)

Такі програми ґрунтуються на стандартах ECTS і передбачають чотирирічну підготовку для отримання бакалаврського ступеня, відтак 1-2 роки магістратури, далі йдеться про докторантуру. Проблемою залишається конкурентоздатність підготовлених спеціалістів на світовому ринку праці, досконале знання інозем-

ловою мовою Барселони та професійними асоціаціями Каталонії.

Від себе зазначу, що торговельна галузь Каталонії має глибоке минуле, яке сягає античних часів і пов'язана з вдалими географічним та економічним розташуванням порту Барселони — на перехресті важливих морських торговельних шляхів.

представляти комерційні пропозиції і Curriculum Vitae, дадуть уроки ділового етикету. Крім того, вони навчатимуться й стажуватимуться в Барселоні, всесвітньо відомому центрі міжнародного трейдингу.

На жаль, кількість місць визначається заявками підприємств на стажування. У цьому сенсі студентам, наприклад, з Пакистану або Китаю легше, на них попит більший, вони, можна сказати, нарозхват. Гадаю, проблема в недоліку інформації про можливості ринку країн СНД.

Викладання вестимуть англійською мовою, і це — великий крок вперед у галузі освіти в Іспанії. Іспанська мова є другою в світі після китайської, але мовою міжнародного спілкування залишається англійська, а при теперішньому ритмі життя мало хто може дозволити собі присвятити рік-два вивченню мови. До речі, курс іспанської увійшов до програми, адже мова необхідна студентам на практиці. Якщо студент зважиться на участь у програмі, то слід розпочати вивчення іспанської до від'їзду. Оформлення документів займає майже два місяці, за цей час якраз можна пройти перший, найнезручніший період пасивного засвоєння мови. Наперед отримавши хоч би первинні мовні знання, ви відчуватимете себе в Іспанії комфортніше.

Бажаючим навчатися за цією програмою слід розпочати із заповнення анкети на сайті www.spaininn.com/навчання/.

Президент Клубу ректорів Європи, ректор Віденського міжнародного університету Віл Гудхіер у своїх доповіді порушив найпроблемніші питання міжнародної освіти. Так, відповідаючи на запитання про те, які програми є найоптимальніші для українських студентів, зазначив, що це повинні бути післядипломні недовгі програми. По-перше, вони дозволяють скорегувати або навіть

змінити професію, по-друге — випускники українських ВНЗ отримують можливість легалізувати свій диплом через університет, що значно легше й швидше.

Не забудьте поцікавитися наявністю та кількістю годин практики. Нині роботодавці, читаючи біографію, йдуть відразу до графі «Професійний досвід».

Студентам, що вирішили їхати вчитися за кордон, Віл Гудхіер радить розглядати навчання не як витрату грошей і часу, а як інвестицію в професійне майбутнє. Як будь-який інвестиційний проєкт, проєкт освітній потрібно правильно розрахувати, оптимізувати, щоб не видихатися на півдорозі ні економічно, ні в інших параметрах. Але раніше треба правильно визначити мету, а то іноді виходить, що ви оптимізовано, на хорошій швидкості рухаєтеся у зворотному напрямі.

І ще. У нинішньому світі життєво необхідні гнучкість мислення і здібність до адаптації. Нові професії народжуються й вмирають, як метелики-одноднівки. Потрібна спеціальна чуттєвість до змін, щоб вчасно скорегувати свій шлях.

На прийомі у президента парламенту Каталонії

них мов, якість професорсько-викладацького складу. Потрібно створити можливості, щоб студент вивчав саме нові технології, які використовують на виробництві та бізнесі. Також, як показує практика, не всі студенти в подальшому готові пройти курс магістра.

Велике зацікавлення аудиторії (особливо представників вищої школи України) викликала доповідь президента Фонду Saint Diodor Foundation (і водночас одного з активних організаторів конференції) Тетяни Компанієць «До Барселони — за бізнес-майбутнім». У доповіді було презентовано магістерську програму-практикум «Бізнес і маркетинг» із стажуванням на каталонських підприємствах. Програма створена університетським коледжем EUSS спільно з міжнародною організацією Saint Diodor Foundation, торговельно-промис-

Для абітурієнтів, які володіють російською мовою, цього року вже виділено чотири місця. Останніми роками увазі студентів пропонують досить багато бізнес-курсів. Ця програма — рідкісний в Іспанії шанс стажування на підприємствах, практичних семінарів і зустрічей, завдяки яким відкривається унікальна можливість налагодити ділові контакти, знайти бізнес-партнера.

Європа — досить закритий світ, і подібні програми — ледь не єдина можливість успішного освітнього бліц-кригу для студентів. Студенти зможуть дізнатися останні новини регламенту торгівлі в ЄС, у тому числі логістику та митні правила, разом з викладачами проаналізувати стан і можливості ринку Каталонії й Іспанії.

Студентів навчать користуватися базою даних торговельно-промислової палати, правильно

Проректор ТДМУ, професор Василь МАРЦЕНЮК (на передньому плані) під час роботи конференції

Зараз загалом у післядипломних програмах — тенденція до подібнення і спеціалізації. Малорухливі й дорогі магістерські програми MBA (адміністрація бізнесу) стають класикою минулого. Ваш диплом можна, як «Лего», зібрати з програм-модулів, динамічних і практично корисних у вашій професійній діяльності.

Відповідаючи на запитання щодо найбільш потрібних спеціальностей на європейському ринку праці, Віл Гудхіер жартома зазначив, що зараз катастрофічний брак кваліфікованих водопровідників і, скажімо, явне перевиробництво адвокатів. Повертаючись до українських студентів, зауважив, що перспективні бізнес, маркетинг, міжнародні торгівля, словом, все, що пов'язане з бізнес-комерцією. Як і колись, популярна туристична сфера, IT-галузь.

До речі, секрет успіху магістерської програми в Барселоні, яку представляли на цій конференції, полягає саме у здатності миттєвого реагування на зміни в діловому світі та координування інтересів його різних груп.

Проведення конференції супроводжувалося діловою конструктивною атмосферою, цікавою культурною програмою, теплим іспанським кліматом.

Нині європейській освітній простір є складним конкурентним середовищем. Вхід до нього вимагає широкого визнання. Віриться, що отримана нагорода «Європейська якість» та участь нашого університету в міжнародній конференції «EuroEducation-2008» слугуватиме важливим кроком на шляху до європейського визнання.

Василь МАРЦЕНЮК,
проректор ТДМУ, професор

Новини

ВСЕУКРАЇНСЬКА АКЦІЯ «33 ХВИЛИНИ»

Відповідно до Указу Президента України від 28 березня 2007 року «Про заходи у зв'язку з 75-ми роковинами Голодомору 1932-1933 років в Україні» та доручення Глави Секретаріату Президента України від 2 липня 2008 року, з метою підтримки ініціативи Національної скаутської організації «Пласт» голова обласної державної адміністрації Юрій Чижмарь підписав доручення «Проведення в області Всеукраїнської акції «33 хвилини».

Зокрема, голова облдержадміністрації доручив головному управлінню з питань внутрішньої політики, національностей, релігій, преси та інформації на-

дати учасникам акції зафіксовані свідчення очевидців Голодомору для зачитування; управлінню культури облдержадміністрації —

забезпечувати технічне озвучення акції; управлінню МВС України в області забезпечувати охорону громадського порядку під час проведення заходів. Йдеться також про широке висвітлення цих подій у засобах масової інформації. В районних центрах 1-22 листопада відбудуться акції з вшанування пам'яті жертв Голодомору.

У Тернополі акція пам'яті «33 хвилини» проводиться щопонеділка з 22 вересня до 1 грудня. «Пласт» зорганізував уже такий захід біля історико-меморіального музею політ-в'язнів та репресованих і біля пам'ятника Іванові Франку.

В ОБЛАСТІ СТВОРЯТЬ ВІДДІЛЕННЯ ХОСПІСУ

Голова облдержадміністрації Юрій Чижмарь провів нараду на базі обласної протитуберкульозної лікарні в с. Плотича Тернопільського району щодо надання медичної допомоги невиліковним хворим.

Метою цього засідання стало вивчення можливості організації на базі Плотичької лікарні відділення для надання медичної допомоги невиліковним хворим — хоспісу.

Нині в Україні медики, а також науковці, представники влади, релігійних, громадських, добровільних організацій шукають шляхи оптимальної організації хоспісної служби для полегшення останніх днів життя невиліковно хворих. Хоча в нашій державі перші хос-

піси були засновані понад десять років тому, лише зараз створюється Національна програма паліативної допомоги. Зокрема, вже розроблено проєкт концепції Державної цільової програми розвитку паліативної та хоспісної допомоги на 2010-2014 роки.

Гуманна суть хоспісної служби полягає в тому, що кожна людина має право жити якісно до останньої хвилини — жити, а не доживати, жити без болю, без дискомфорту, бути психологічно захищеною.

Тож під час наради, яку провів голова облдержадміністрації Юрій Чижмарь, йшлося саме про можливість організації в Тернопільській області хоспісу — особливої лікарні, яка б відповідала вимогам сучасної медицини, для невиліковно хворих.
(Прес-служба ОДА)

ФОТОРЕПОРТАЖ

ДЕНЬ ПЕРШОКУРСНИКА ВІДЗНАЧИЛИ РОК-КОНЦЕРТОМ

Феєрверк позитивних емоцій викликала поява на сцені популярних ведучих Максима Герасимюка та Олесь Сіранта, студентів III курсу та учасників популярної університетської команди кмітливих, веселих і винахідливих «Сльози Мічуріна».

— Добрий вечір студентство, шановні викладачі, гості й усі присутні! Раді вітати вас у цій залі на святі першокурсників, у День студента. Це свято особливе, воно гармоніє з молодістю, гарним настроєм, оптимізмом. Тому, що студенти — це молоді, розумні, креативні, енергійні люди, які беруть від життя лише найкраще. І саме студентські роки — найцікавіші. Не даремно кажуть, що не жив той, хто не був студентом. Тож зі святом вас, друзі, — звернулися ведучі до присутніх.

Виступи гуртів-учасників фестивалю викликали нові хвилі потужних позитивних емоцій. Зокрема, зраділи глядачі появи на

сцені міжнародного гурту «Wild Roses», учасниками якого є три індуси й два українці. Всі — студенти ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського. Особливу популярність, як відзначили ведучі, цей гурт здобув у дівчат. Адже дівчатам дуже подобаються троянди, тим паче, коли ці троянди «ще й гарно співають».

Ведучі Максим ГЕРАСИМЮК та Олесь СІРАНТ

Тепло зустріли шанувальники рок-музики й гурт «Lizard», який на фестивалі «Червона рута» посів третє місце. Щире захоплення викликав гурт з приязною назвою «Добрий вечір». Його учасники — студенти-медики — ще більше посилили неповторну атмосферу свята й відчуття того, що вечір видався насправді добрим.

У перервах між виступами музикантів першокурсники брали участь у цікавих конкурсах. Теми і завдання були різні, але всі ве-

сели, смішні і прикольні. А сміх, і майбутнім медикам це відомо достеменно, дуже корисний організму. Крім того, переможці конкурсу отримали призи. Скажімо, запрошення на каву вдвох з коханою людиною від ТРЦ «Подільняни». А ось як представили ведучі ще одного учасника фестивалю — гурт з педагогічного університету.

П'ять рок-гуртів різних ВНЗ взяли участь у рок-фестивалі, що відбувся в актовій залі нашого університету і був присвячений Дню першокурсника. Молоде поповнення вітали студент-старшокурсники. Вітали улюбленою піснею, веселим добрим словом. А ще в програмі були різноманітні жартівливі конкурси, переможців яких чекали призи, і всіх без винятку — гарний настрій та незабутні враження. А відтак — не програв ніхто. Всі були у вииграші.

гато гарного та парадоксально-го водночас.

Спеціальний конкурс організували на звання «Найактивніший глядач». І теж, звісно, з призами для най- най- найактивніших.

Як відзначила заступник проректора з виховної роботи та соціальних питань ТДМУ Галина Крицька, рок-фестиваль, присвячений Дню першокурсника, в нашому університеті відбувся вперше. Приємно, що він мав успіх. Організатори фестивалю — студенти другого й третього курсу медичного факультету Василь Чуріков, Микола Кланца, Роман Хрущ, Тарас Мерва, Ольга Дашинська, другокурсник фармацевтичного факультету Ігор Пошак, студент четвертого курсу стоматологічного факультету Олександр Дутка та ведучі Олесь Сірант і Максим Герасимюк — зро-

— Усі ми до чогось прагнемо. У кожного є своя мета. І кожен намагається дійти до свого життєвого апогею, свого телоса. Тож зустрічайте: зараз для вас виступатиме гурт «Течія телос».

Гурт «Парадокс» своїм виступом підтвердив, що в світі є ба-

били усе, щоб створити атмосферу свята та веселощів. Дієву допомогу надали профком університету і спонсор — ТРЦ «Подільняни». За підтримку їм щира подяка.

**Оксана БУСЬКА,
Ярослав СТАРЕПРАВО (фото)**

ХІРУРГІЧНЕ ВІДДІЛЕННЯ ДІЄ П'ЯТДЕСЯТ РОКІВ

Першим завідувачем відділення був Андрій Григорович Гейнак. Відтак у різні роки цей підрозділ очолювали, зокрема, Іван Дмитрович Головатий, Валентин Федорович Олійник, Іван Іларіонович Галащук, Віталій Іванович Яременко, Ігор Касянович Венгер, Володимир Іванович Максимлюк, Олег Олександрович Концевий.

Віталій Іванович Яременко пропрацював в обласній лікарні майже сорок років. Вважаючи, що чоловічою спеціальністю є хірургія, він прагнув досягнути мети. І мрія збулася. Закінчивши Тернопільський медінститут, став хірургом. У сімдесятивісімдесяті роки минулого століття він завідував першим хірургічним відділенням. Скальпель, мольберт, полотно... Речі, предмети, з якими, по суті, не розставався Віталій Іванович. Він уміло поєднав у власній долі красиве і корисне. Оперував, рятував життя людей та писав пейзажі, портрети своїх друзів, колег. 2005 року вийшов на заслужений відпочинок. На згадку подарував один з власних художніх творів.

Десять років (з 1984 до 1994 року) керував відділенням Володимир Іванович Максимлюк. Нині він — обласний хірург, професор, доктор медичних наук. Сфера наукових інтересів — вивчення кровообігу гастроуденальної зони при виразковій хворобі та оптимізації методів оперативних втручань при патології гепатобілярної зони.

Понад сорок років у відділенні трудиться Теодозія Дзюба. Два

ринський колектив відділення складає 31 працівник. Із дванадцяти медсестер половина має вищу кваліфікаційну категорію.

Галина Василівна Озерянська — медсестра й займається перев'язками. В рідному колективі вона працює ось уже 33 роки і називає його рідним домом.

Аби в колективі було по-родинному затишно, а також активно відділення розвивалося — це передовсім турбота теперішнього завідувача підрозділу Олега Михайловича Гусака. Закінчивши 1987 року Тернопільсь-

Леонід КОВАЛЬЧУК, ректор ТДМУ, завідувач кафедри, професор

розділ реорганізували й створили 25 хірургічних, 15 проктологічних і п'ять ліжогнійної хірургії. «Нині хірургічне відділення славне висококваліфікованими спеціалістами, це потужний, технічно оснащений медичний підрозділ», — каже Олег Михайлович.

Щомісяця лікарі відділення виїжджають у райони задля надання консультативної медичної допомоги. Звісна річ, бувають і ургентні виїзди для надання невідкладної допомоги пацієнтам безпосередньо в райлікарні. Проводить підрозділ також планування й організує заходи зі спеціалізації та підвищення кваліфікації лікарів і середнього медперсоналу.

Відділення є клінічною базою кафедри шпитальної хірургії з урологією та анестезіологією Тернопільського державного медичного університету ім. Івана Горбачевського. Першим завідувачем цієї кафедри був професор М. Даниленко. Відтак

Олег Гусак зазначає, що з часу заснування відділення надає спеціалізовану й невідкладну допомогу хворим країнам, впроваджує нові технології та методи, новітні

лікарські препарати у лікуванні хворих, консультативно допомагає лікувально-профілактичним установам Тернопілля. Безперечно, організовує й проводить санітарно-освітню роботу. Десять років тому хірургічний пі-

Олег ГУСАК, завідувач відділення

Володимир МАКСИМЛЮК, завідувач відділення (1984-1994 рр.)

дент Академії медичних наук України, професор, ректор ТДМУ Леонід Якимович Ковальчук. Він розробив чимало принципово нових операцій при виразковій хворобі — прицільну резекцію ішемічного сегмента шлунка із селективною проксимальною ваготомією, прицільну резекцію ішемічного сегмента шлунка з декомпресією та десимпатизацією черевного стовбура.

У царині наукового та практичного інтересу кафедри є проблеми патофізіологічної хірургії виразкової хвороби, хірургії стравоходу, сучасні малоінвазивні технології в хірургії жовчних шляхів, реконструктивні операції на магістральних судинах, інтенсивна інфузійно-трансфузійна терапія із застосуванням фотомодифікованих середовищ і сорбентів.

Нині в хірургічному відділенні трудяться майже п'ятдесят медичних працівників. Це — колектив висококваліфікованих фахівців. Тут панує злагожденість, оперативність у праці, чуйне ставлення до пацієнтів.

Олег КИЧУРА
Світлини автора

ФУРУНКУЛИ

Прихід осені лякає тим, що цієї пори час від часу у багатьох дівчат і жінок з'являються фурункули. Дуже болять і дуже нервують. Як їх позбутися? Фурункульоз — це наслідок ослаблення захисних сил організму, що може бути спричинене перевтомою, переохолодженням, переїданням, цукровим діабетом. Якщо організм не в змозі дати належної імунної відповіді, стафілококові бактерії безперешкодно потрапляють в уражений волоссяний мішечок і розвивається запалення. Ділянка фурункула червона, болюча, піднімається над шкірою. Виникають ці ушкодження шкіри здебільшого в місцях, що найлегше травмуються і забруднюються.

Як і кожна хвороба, вони потребують лікування. Якщо фурункул великого розміру, або якщо супроводжується ознобом, підвищенням температури, збільшенням лімфатичних вузлів, або якщо в дитини чи літньої, особливо хворої на цукровий діабет, людини, потрібно звернутися до спеціаліста. Лікарі радять дуже обережно ставитися і до фурункулів, розміщених вище лінії рота, особливо на губах та носі. Адже якщо їх видувати самостійно, інфекція може потрапити в мозок. Небезпечними зонами є ділянки під пахвами та молочних залоз у матерів-годувальниць.

В інших випадках можна боротися самостійно. Як же позбутися фурункульозу? Насамперед потрібно дбати про чистоту тіла та зміцнення захисних сил організму. Зокрема, слід упорядкувати дієту, їсти більше салатів з використанням зеленних культур, фруктів, овочів, що наситять вітамінами С, А, Е та іншими. Варто відмовитися від гострих приправ, алкоголю, тютюну. Корисно підкислювати їжу лимонним соком, яблучним оцтом, пити кислі соки, яблучний оцет з медом (по 1 ч. л. на склянку перетвореної води).

Не потрібно переохолоджуватися.

Коли з'являється головка фурункула, треба домогтися прискорення його визрівання. Допоможе тепло, компреси. Найпоширеніший народний припис — печена цибуля. Потрібно спекти середнього розміру цибулину, розрізати, одну половинку теплою покласти на фурункул і перев'язати. Через 1 год. пов'язку поміняти. Або: печену цибулю змішати з 1 ч. л. цукру, прикласти до ураженого місця. Або: 2 частини печеної цибулі змішати з 1 частиною мила, добре розтерти, прикладати кілька разів на добу.

Добре витягує гній і прискорює визрівання столітник, якщо листок обмити, розрізати впродовж чи потовкти. Прикласти до хворого місця і прив'язати, міняти щоденно.

Коли фурункул прорвало, треба прикладати компреси з розчином солі (1 ч. л. на склянку окропу) чи з відваром (протягом 30 хв. в 1 л води) листя горіха (100 г) чи кори дуба (200 г). Міняти 4-5 разів на день.

Щоб не занести і не рознести інфекцію, треба дуже ретельно мити руки до обробки рани і після.

(За матеріалами преси)

Віталій ЯРЕМЕНКО, колишній завідувач відділення

десятиліття була палатною сестрою. 1986 року її призначили старшою медичною сестрою. Попередницями Теодозії Петрівни на цій посаді були Валентина Тропотяга, Єфросинія Тиханська, Ірина Галковська, Ольга Мимрик, Уляна Крися, Тамара Ямчук, Катерина Сербіна, Катерина Скрубіс. Зараз медсест-

Теодозія ДЗЮБА, старша медсестра

ОБЛАСНІЙ ЛІКАРНІ – ПІВСТОЛІТТЯ

ТУТ ПОСЕЛИЛАСЯ ІСТОРІЯ ЛІКУВАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Відзначення ювілею обласної лікарні розпочали першого жовтня із святої літургії в Катедральному соборі Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці. Медики відвідали могили і вклонилися пам'яті колишніх працівників. Відтак урочистості продовжили в конференц-залі обласної лікарні. Священники Свято-Троїцького духовного центру освятили символи – прапор та емблему цього лікувального закладу. Вітальну грамоту, ікону Пресвятої Богородиці та цілителя Пантелеймона передали отці до навчально-музейного комплексу обласної лікарні, який урочисто відчинив двері того дня для всіх присутніх. Відтепер про півстолітню історію лікарні студентам і молодим медикам тут розповідатимуть експонати – фотографії, документи та відеоматеріали. Примітно, що музей облаштований не лише для огляду, тут відбуватимуться різноманітні семінари, лекції, заняття для студентів медично-

Першого жовтня 1958 року о сьомій тридцять ранку в Тернопільській обласній клінічній лікарні прийняли першого пацієнта. Так розпочалася історія та славний шлях трудового життя нині вже понад півторастисячного колективу.

Минулого тижня цей найпотужніший медичний заклад нашого краю відзначив свій ювілей. Півстоліття – солідний вік для лікарні, яка всі ці роки невпинно розбудовувалася, розвивалася і зараз має не лише досягнення та добру репутацію, а й славні традиції.

Стрічку відкриття навчально-музейного комплексу перерізають начальник управління охорони здоров'я ОДА Богдан ОНИСЬКІВ і головний лікар Мирослав ГІРНЯК

Грамоту вручає голова ОДА Юрій ЧИЖМАРЬ

користували для інших хворих. Ось унікальна маска Есмарха для рауш-наркозу. Для проведення загального знечулення та внутрішніх інфузій застосовували системи багаторазового використання, їх власноручно монтували медичні сестри.

— Ідея створити музей на території лікарні народилася і виношувалася давно, — каже головний лікар Мирослав Гірняк. — Але втілити її вдалося лише зараз, за сприяння Міністерства

«ХАЙ ЗАВШЕ ГОРИТЬ ПОЛУМ'Я ЖИТТЯ!»

Урочисте засідання з нагоди 50-річчя та святковий концерт відбувся 2 жовтня в Палаці культури «Березіль» імені Леся Курбаса. Біля входу до цього закладу камерний оркестр виконував святкові мелодії. Привітати винуватців торжества прибув цвіт української медицини, представники влади, колеги, друзі приїхали з інших міст та сіл України. Разом згадували минуле, вшанували ветеранів і сьогоденних лікарів, медсестер і санітарок, працівників адміністративно-господарського корпусу, дарували квіти і музичні дарунки, віншували на добро, щастя та довголіття.

Відкрили зібрання ведучі свята — режисер Тернопільського академічного драматичного театру Олег Мосійчук та нещодавня випускниця ТДМУ, а нині лікар-

Ганна РЕНКАС, завідувача навчально-музейним комплексом

го університету, лікарів-курсантів. Першу екскурсію для присутніх провела Ганна Ренкас — у минулому старша медична сестра лікарні, а нині березиня музейного вогнища.

— Є прадавні скарби, що мертво лежать у землі, і є живі скарби, що переходять від покоління-

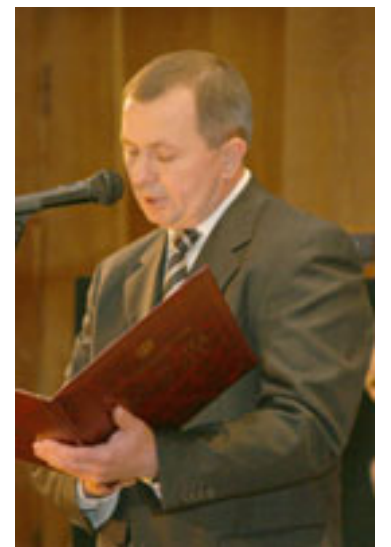
ня до покоління, — так розпочала свою розповідь Ганна Іванівна. — Ось, погляньте, перед вами «зеленіє» генеалогічне древо лікарні, з кожним десятиліттям воно міцніє й розпускається новим гіллям — на верхівці видніються нейрохірургія, відділення гемодіалізу... На стінах розміщені стенди, що знайомлять з діяльністю лікувального закладу у різні роки — є на них світлини перших керівників, ветеранів праці, сімейних медичних династій, теперішніх працівників. У центрі приміщення — величезний екран телевізора, на якому кожен з присутніх може оглянути документальний фільм

із життя обласної лікарні чи будь-який інший навчальний відеоматеріал. Маємо нагоду погортати фотоальбоми, які готували до відкриття у кожному відділенні лікарні — є тут чорно-білі світлини, яким кілька десятків років чи півстоліття, а є і недавні знімки. На полицях

під скляними прозорими ковпаками — справжні раритети. Такий медичний інструментарій можна побачити лише в музеї, бо у сучасній практиці його давно вже не використовують. Старше покоління медиків ще пам'ятає шприци марки Рекорд та Люер. Для ендотрахеально-

охорони здоров'я України та завдяки зусиллям багатьох людей — медиків, меценатів, будівельників. Особисто для мене — це надзвичайно хвилююча мить. Сподіваюся, у такий спосіб ми увіковічимо пам'ять про усіх — і керівників, і багатьох інших людей — молодших медичних та

Народний депутат України Василь ДЕРЕВЛЯНИЙ

інтерн обласної лікарні Наталя Волотовська. З вітальною промовою до присутніх звернувся головний лікар обласної лікарні, кандидат медичних наук, заслужений лікар України Мирослав Гірняк: «Дорогі працівники, гості, високоповажне зібрання! Визначна подія зібрана у цій святковій залі наше товариство — Тернопільська обласна клінічна лікарня увійшла в свій п'ятдесятилітній ювілей. Для історії цей відрізок часу — лише мить, а для нашого закладу — це роки становлення та важкої, наполегливої праці. Це кільканадцять тисяч буденних днів і ночей, помножених на неспокій, тривогу за пацієнта, власний біль серця.

Біля генеалогічного древа лікарні

го наркозу раніше застосовували трубки багаторазового використання, вони також в експозиції музею. Гофровані шланги, гумові трубки, маски промивали, просували й ви-

технічних працівників, медсестер, лікарів, бухгалтерів, тих, хто, власне, й творив історію нашого закладу. Бо ж, як відомо, без минулого, традицій важко досягти вершин сьогодення.

ОБЛАСНІЙ ЛІКАРНІ – ПІВСТОЛІТТЯ

Через нестатки й труднощі несе ви, шановні колеги, свою важку ношу, приймаючи у своє серце біль та переживання за хворого. Низько кланяюся вам за це, бо знаю, що не лише клятва Гіппократа рухає вами, а обов'язок, даний перед собою, людьми та Богом. Часто задаю собі запитання: де ж черпаємо ми енергію для роботи? І сам наперед знаю відповідь – у вірі в Господа. Сил і терпіння додають й наші пацієнти, які вірять у нас, завше підтримують і...люблять. За це перед ними ми в боргу. Пригадуєте, як ще Михайло Грушевський проголосив: «Людина людині – річ свята». Тож нехай це гасло й надалі буде головним у нашій роботі. Бажаю, щоб завжди був вам вітер в обличчя, бо хто не горить, той жевріє. Хай живе полум'я життя, шановні мої колеги!»

Прийшов привітати винуватців торжества й голова Тернопільської ОДА Юрій Чижмарь. Керівник області вручив медикам грамоти та подяки від обласної влади.

– Щорічно в стаціонарних відділеннях отримують допомогу

З ювілеєм лікарні головного лікаря Мирослава ГІРНЯКА вітає ректор ТДМУ, професор Леонід КОВАЛЬЧУК

вертається до Вас сторицею! Нехай кожна мить життя радує своєю неповторністю, тішить посмішками вдячних пацієнтів!

Грамоти та подяки отримали працівники обласної лікарні також з рук голови обласної ради Михайла Миколенка.

За вагомий внесок у розвиток галузевої системи охорони

нопільської ОДА Богдан Ониськів.

Гучними оплесками зустріли присутні делегацію Тернопільського медичного університету. Вітальну промову виголосив ректор Тернопільського державного медичного університету ім. І. Горбачевського, член-кореспондент АМН України, професор Леонід Ковальчук:

– Шановні колеги! Від усієї душі хочу привітати вас з цією знаменною датою. П'ятдесят років для історії ніби й небагато, а для вашого медичного закладу – золотий ювілей. Півстоліття ми разом, пліч-о-пліч ділимо негаразди і труднощі, радіємо досягненням й перемогам. Це свято нас усіх, свято висококваліфікованих фахівців, медиків з багатолітнім стажем, професорсько-викладацького складу нашого університету, врятованих вами пацієнтів, студентів – майбутніх лікарів. Дуже радий повідомити, що нині у ТДМУ запровадили магістратуру з медсест-

дорогу для нас відзнаку «Європейська якість». Не буде перебільшенням, коли скажу, що це наше спільне досягнення, ви також зробили свій внесок у цей успіх. Усіх благ вам!

Леонід Ковальчук вручив головному лікарю Мирославу Гірняку сертифікат на довічну передплату понад сотні різних періодичних видань університетського видавництва «Укрмедкнига» та мобільний ноутбук.

Учасників свята прийшли привітати заступник міського голови Тернополя Олег Марушій, начальник міського управління

Заступник міського голови Тернополя Олег МАРУШІЙ, начальник міського управління охорони здоров'я Василь БЛІХАР

спілки медичних працівників Володимир Кузів. Були й керівники банківських установ, будівельних організацій, лісового госпо-

охорони здоров'я Василь Бліхар. Вручили грамоти та виголосили вітання заступник голови обласної ради профспілок Петро Пташник, голова комітету проф-

дарства, приватних підприємницьких структур, словом, усі ті, хто впродовж тривалого часу і словом, і ділом підтримує обласну лікарню. Вони гаряче вітали її працівників і, як не дивно, й самі одержали відзнаку – Мирослав Гірняк за рішенням медичної ради вручив їм «Сертифікати благодійництва».

Приїхали на ювілей також закордонні гості. Зокрема, давній партнер обласної лікарні – німецький фонд «Гуманітарна допомога міста Білефельд», дружба з яким триває ось уже понад 15 років. Голова фонду Пітер Регер тепло привітав друзів і вручив Мирославу Гірняку ключі від карети швидкої допомоги. Подароване авто, хоча й не нове, але у доброму стані, зазначив меценат. Автомобіль «швидкої» помаранчевого кольору під час урочистостей знаходився біля ПК «Березіль», отож усі охочі могли побачити його. А вже наступного дня авто виїхало на виклики.

МНОГАЯ ЛІТА!

Усі 50 років своєї натхненної праці медики обласної лікарні були сповнені турботою про краян, про хворих, тих, хто інколи й втратив надію. Так було раніше, так є і нині. Першого жовтня ці подвижники у білих халатах відсвяткували ювілей. Здоров'я їм, творчої наснаги, оптимізму та енергії на многая-многая літа!

**Лариса ЛУКАЦУК,
Ярослав СТАРЕПРАВО (фото)**

Ветерани лікарні

понад 19 тисяч пацієнтів. Істотно зменшився показник середньої тривалості перебування хворого на ліжку і досяг 12,1 дня, що свідчить про інтенсифікацію лікувально-діагностичного процесу, – зазначив Юрій Чижмарь. – Ви-

здоров'я, забезпечення якісної медичної допомоги, активне впровадження передових методів діагностики й ефективного лікування, високий професіоналізм, чуйність і гуманність в роботі та з нагоди 50-річчя

сока професійна майстерність лікарів, працівників середньої ланки у застосуванні сучасних методів діагностики та лікування, впровадженні нових досягнень медичної науки дозволили скоротити терміни обстеження хворих, підвищити ефективність лікування, покращити показники роботи лікарні. Хай усе хороше, зроблене з душею та натхненням, по-

від дня заснування колектив обласної лікарні нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України. Нагороду й вітання від Прем'єр-міністра країни Юлії Тимошенко вручив народний депутат Василь Деревляний. Привітання міністра охорони здоров'я Василя Князевича зачитав начальник управління охорони здоров'я Тер-

Співають «Солов'ї Галичини»

ринства, підтримало МОЗ України нас і у впровадженні для медсестер дистанційного навчання. Вважаю, що ці досягнення наші спільні. Нині я навіть не уявляю діяльність нашого університету без співпраці з обласною лікарнею. Щиро вдячні вам за це. Нещодавно про ректор нашого університету Василь Марценюк привіз з Барселони дуже

Керівник гурту «Веселі галичани» Мирослав БАБЧУК

ОБ'ЄКТИВ

Катерина КРЮЧКОВА й Олена КРУЦКЕВИЧ, студентки фармацевтичного факультету

ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ ТА АЛЕРГІЯ

Причиною алергічних захворювань є алерген. Усі знають, що алергія може бути на пилок рослин, харчові продукти, медикаменти тощо. Але існує ще ціла група алергенів – інфекційні: грибки, бактерії, віруси, гельмінти.

Вони (самі собою або продукти їх життєдіяльності) можуть викликати підвищену чутливість (так звану сенсibiлізацію) або алергічну реакцію. Загалом ця реакція несе в собі елементи захисного механізму, адже вона намагається знешкодити бактерійні алергени, що потрапили в організм. Це проходить шляхом об'єднання антигена з білком крові та створення імунних комплексів, що видаляються з організму. Але за певних умов захисна реакція перетворюється в алергічну, результатом якої є пошкодження власних тканин, а це водночас призводить до розвитку алергічних захворювань.

Ті інфекційні хвороби, в розвитку яких алергія відіграє провідну роль, отримали назву інфекційно-алергічних. До них належать найбільш хронічні інфекції (туберкульоз, лептоспіроз, сифіліс, ревматизм, хронічні кандидози тощо). Дедалі більшого значення набувають алергічні процеси, які викликає умовно-патогенна та сапрофітна флора. Джерелом сенсibiлізації часто є мікроорганізми вогнищ хронічного запалення.

Один з доказів цього – висипка при корі чи краснусі. Але прояви інфекційної алергії не обмежуються лише висипкою. Бронхоспазм – при інфекційно-алергічній бронхіальній астмі. Почервоніння навколо папули при специфічній діагностиці туберкульозу туберкуліном (реакція Манту). І що цікаво, один і той самий алерген може викликати різні захворювання: atopічний дерматит, алергічний риніт, алергічний кон'юнктивіт, бронхіальну астму і т.п. Все залежить від вірулентності мікроорганізму (інфекційного агента), властивостей організму людини (точніше, від стану його імунної системи, її здатності швидко й якісно знищувати алерген) та умов навколишнього середовища.

Більше того, почасти саме інфекція є першопричиною появи аутоалергенів з подальшою сенсibiлізацією та агресією організму до власних тканин, що призводить до розвитку аутоалергічних захворювань. Парадокс у тому, що навіть тяжкі інфекції, за

певним винятком, виліковні. На відміну від цього аутоалергія вимагає багаторічної та напруженої праці лікарів і хворих. У багатьох випадках вона безрезультатна (наприклад, при системному червоному вовчаку, дерматомиозиті, гломерулонефриті).

Позбавити хворого від алергії загалом – таке завдання лікаря. Розв'язання цього завдання вимагає часом багатьох років, а іноді і десятиріч. Все залежить від якості лікування, від ставлення до нього пацієнта та від особливостей його організму.

Специфічність лікування алергії пов'язана винятково з першою стадією алергічного процесу – патоімунологічною, яка проявляється сенсibiлізацією, реакцією антитіл або ефекторних Т-лімфоцитів на повторне поступлення причинного алергену. Лише на цьому етапі лікувальні заходи здатні ліквідувати гіперчутливість «в корені». Все подальше лікування – це лікування наслідків цієї стадії. Воно цілковито неспецифічне та ніколи не залежить від алергену. Відмінності у лікуванні пов'язані здебільшого лише з особливостями у механізмах, якими реалізується алергічний процес, та в їх локалізації.

Специфічність лікування першої стадії алергічного процесу – це стратегія терапії. Лише її ефективність (і ніщо інше) здатне попередити рецидив хвороби і у такий спосіб звільнити хворого від пов'язаних з цим страждань. Всі інші методи лікування приносять лише тимчасове полегшення.

Для ефективного специфічного лікування необхідною умовою є виявлення причинного алергену. У випадку алергії на інфекційні алергени – причинного вірусу, гельмінту, грибку, бактерії. Саме від цього залежить якість та ефективність лікування.

Провести всі обстеження на наявність гострого та хронічного інфікування, що може бути причиною алергічної реакції, можна в імуноферментній лабораторії та в лабораторії полімеразно-ланцюгової реакції консультативно-лікувального центру при Тернопільському державному медичному університеті (адреса: вул. Чехова, 7, тел. 25-98-02).

О. БАКАЛЕЦЬ,
лікар-алерголог консультативно-лікувального центру при ТДМУ

ПРОФІЛАКТИКА СЕРЦЕВОЇ НЕДОСТАТНОСТІ

У профілактиці СН слід шукати шляхи до зниження інвалідації, повторних госпіталізацій та смертності від ХСН. З цієї проблеми торік був представлений науковий звіт Американської асоціації серця, основні положення якого будуть викладені в цій публікації з врахуванням інших наукових даних.

Зростання захворюваності на СН пов'язане з постарінням населення, передовсім в Європі та США. Майже 90 % хворих на ХСН – це люди, яким за 60 років. Частіше хворіють у більш молодому віці чоловіки. Профілактика СН пов'язана з попередженням або обмеженням впливу факторів ризику на здоров'я людини.

До основних факторів ризику, які провокують розвиток СН, належить вік, артеріальна гіпертензія з гіпертрофією лівого шлуночка (гіпертензивне серце), атеросклеротичний кардіосклероз і перенесений інфаркт міокарда (ІХС), вади клапанів серця, цукровий діабет, ожиріння, особливо метаболічний синдром. В діагностиці сімейних кардіоміопатій певне значення належить сімейним лікарям. Насамперед успіхи в профілактиці СН, особливо ХСН, належать боротьбі з основними факторами ризику.

На такий фактор ризику, як вік неможливо впливати. Певного успіху можна домогтися в ранній діагностиці артеріальної гіпертензії та призначенні гіпертензивних засобів: ІАПФ, блокаторів рецепторів ангіотензину II, діуретиків, бета-блокаторів, антагоністів кальцію. Лікування гострого інфаркту міокарда знижує рівень смертності, але не зменшує пізніше частоту повторних госпіталізацій з приводу ХСН. Певне значення має первинна і вторинна профілактика атеросклерозу з тривалим застосуванням статинів (симвастатин, аторвастатин, розувастатин) для корекції гіперліпідемії. У жінок цукровий діабет порівняно з чоловіками в 2-5 разів збільшує вірогідність розвитку ХСН з безсимптомним перебігом дисфункції лівого шлуночка. Підвищення рівня глікозильованого гемоглобіну збільшує ризик прогресування

Профілактика та лікування серцевої недостатності (СН) – одна з найбільш актуальних проблем сучасної медицини. Розрізняють гостру і хронічну СН. Щодо хронічної серцевої недостатності (ХСН), то її поширеність на земній кулі від 0,5 до 2 % всього населення. По суті, ХСН – функціональний діагноз більшості серцево-судинних хвороб, визначає їх прогноз. Між тим прогноз при цій патології не відрізняється від прогнозу у хворих зі злякисніми пухлинами. З часу появи перших клінічних симптомів ХСН протягом найближчих п'ять років вмирає 50-60 % хворих, а при вираженій дилатації лівого шлуночка з фракцією викиду < 20 % протягом року – кожен другий.

СН і смерті відповідно на 8 і 16%. Метаболічний синдром сприяє виникненню артеріальної гіпертензії та цукрового діабету із серцево-судинними ускладненнями. На ранній стадії цього розвитку доцільно домагатися нормалізації маси тіла.

До другорядних або малих факторів ризику СН відносять тютюнопаління, алкоголь, гіперліпідемію, дисфункцію ендотелію, коронароспазм, хронічну ниркову недостатність. Надмірне споживання алкоголю провокує розвиток алкогольної кардіоміопатії. Тютюн сприяє розвитку резистентності до інсуліну, дисліпідемії, дисфункції ендотелію. Гіперхолестеринемія призводить до розвитку атеросклерозу і ІХС. У похилому віці більше значення має гіпертригліцеридемія.

Ниркова недостатність з дефіцитом еритропоетину, анемією, підвищенням артеріального тиску сприяють прогресуванню СН. До інших факторів ризику ХСН належить надлишок споживання кави, низька фізична активність. Сприяють її прогресуванню висока частота серцевих скорочень, дистрес, альбумінурія, високий рівень в крові С-протеїна та гомоцистеїну.

Кардіотоксична дія таких ліків, як 5-фторурацил, циклофосфамід, доксирубіцин, герцетин сприяють порушенню систолічної функції лівого шлуночка.

Тіогентазон і розиглітазон застосовують для лікування цукрового діабету. Водночас вони збільшують захворюваність на ХСН та її прогресування. Кожен провокує розвиток інфаркту міокарда й серцеву слабкість.

Щодо генетичних факторів ризику, то про них відомо недостатньо. Мова може йти про

сімейну кардіоміопатію, яка буває причиною ХСН не більше ніж в 1 % випадків. Очевидно, певне значення мають мітохондріальні мутації, генетичні зміни нейро-рецепторів, мутації гена обміну кальцію та регуляторів транскрипції тощо. Ці зміни провокують гіпертрофію кардіоміоцитів, що в кінцевому підсумку сприяє виникненню або прогресуванню СН. Роль генетичних факторів у патогенезі підлягає більш глибокому вивченню.

Не трюхайтесь лікування ХСН, вкажемо лише на шляхи її профілактики.

Люди мають бути добре інформовані щодо основних хвороб серця, які призводять до СН. Це ж стосується й медичних працівників. В профілактиці важливе значення належить здоровому способу життя, дієтї й фізичній активності. Незважаючи на певну інформованість щодо факторів ризику СН, епідемія ожиріння, цукрового діабету, атеросклерозу не зменшується. Певні успіхи є в лікуванні артеріальної гіпертензії та контролю за артеріальним тиском. На національному й міжнародному рівні варто впроваджувати політику за контролем факторів ризику СН і вести з ними боротьбу. Успіх слід шукати в зміні способу життя людини з одночасним застосуванням медикаментозних засобів. Важливу роль в інформованості населення щодо факторів ризику СН можуть зіграти засоби масової інформації. Нині ж вони зайняті рекламою алкоголю, тютюну тощо.

Борис РУДИК,
професор медуніверситету

ОБ'ЄКТИВ

Сергій МИЩУК та Євген ОСАРЧУК, студенти-стоматологи

Хассан МЕХДІ, студент медичного факультету

••••• КОНФЕРЕНЦІЯ •••••

НОВІ ПІДХОДИ В ЛІКУВАННІ ХВОРОБ ОРГАНІВ ДИХАННЯ

Їх розглянули на міжобласній науково-практичній конференції, що відбулася в конгрес-центрі НОК «Червона калина». Організатори – кафедра пропедевтики внутрішньої медицини та фтизіатрії й кафедра поліклінічної справи та сімейної медицини з медичною технікою ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського. Конференція зібрала багатьох відомих науковців і практиків у різних галузях медицини, представників відомих фармацевтичних фірм. Провідні фахівці виступили з цікавими доповідями. Кожен з присутніх міг не лише отримати надзвичайно корисну інформацію та кваліфіковану відповідь на свої запитання, а й поділитися власними міркуваннями з приводу обговорюваної тематики.

Для лікарів-практиків були організовані майстер-класи з участю визнаних авторитетів, які читали лекції й проводили практичні заняття. Відбувалися також цікаві дискусії. Тож перша частина конференції мала виразну професійно-практичну спрямованість.

Про хронічні обструктивні захворювання легень як загально-терапевтичну проблему йшлося, зокрема, у доповіді професора

Вінницького національного медичного університету ім. М. Пирогова Юрія Мостового, який докладно зупинився на питаннях, як проводити діагностику на сучасному рівні, класифікацію захворювань, принципах терапії. Не менш цікавими були й два наступні виступи Юрія Михайловича на тему: «Обґрунтування призначення захищених амінопеніцилінів у пульмонології» та «Застосування макролідів у лікуванні патології органів дихання».

З інформацією від фармацевтичної фірми «Дарниця» виступив її представник Володимир Тріщ, а від фармацевтичної фірми «Глаксо Сміт Кляйн» – Юрій Дума.

Велике зацікавлення в учасників конференції викликала доповідь професора ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського Ігоря Господарського «Сучасні підходи до лікування алергічних захворювань» – про лікування хворих, що страждають від пульмонологічної патології на тлі алергічних захворювань.

Доцент Львівського медичного університету Анатолій Незгода мовив про принципи антибіотикотерапії при хронічних обструктивних захворюваннях легень. На основі результатів досліджень, що проводили у Львівському медичному університеті, вироблені рекомендації які медикаменти краще застосовувати при тій чи іншій легеневої патології.

Великий інтерес викликала доповідь професора нашого ВНЗ

Наталії Банадиги «Диференціальний підхід до лікування кашлю».

На наступних пленарних засіданнях учасники конференції заслухали й обговорили наукові доповіді, з якими виступили провідні фахівці. Вони висвітлили чимало важливих проблем та окреслили шляхи їх вирішення.

Щирий відгук отримали доповіді професора ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського Володимира Гоцинського «Клінічні особливості бронхіальної астми, асоційованої з гастроєзофагальною рефлексною хворобою» та «Аспіраційна пневмонія: причини виникнення, діагностика та лікування». Зокрема, зазначалося, що патологія шлунково-кишкового тракту при бронхіальній астмі зустрічається досить часто. Особливу цікавість викликає гастроєзофагальний рефлюкс, який розглядається не лише як тригер у патогенезі деяких випадків бронхіальної астми, але й погіршує її перебіг. Автор дослідження ставив за мету вивчити особливості клінічного перебігу первинного остеоартрозу у пацієнтів на тлі супутніх хронічних обструктивних захворювань легень. І блискуче впорався з цим завданням.

Деякі доповіді були присвячені проблемам фтизіатрії. З тривогою учасники конференції говорили про те, що захворюваність на туберкульоз зростає. В Україні спостерігається ендемія туберкульозу. Серед основних проблем: зростаюче погіршення ефективності лікування хворих на тубер-

кульоз, позалегеновий туберкульоз, серед ВІЛ-інфікованих, хворих на СНІД та в пенітенціарній системі, погіршення матеріально-технічної бази та скорочення кадрового потенціалу протитуберкульозної служби. Ще одна проблема – несвоєчасне виявлення цієї хвороби.

Серед причин несвоєчасного виявлення хвороби медики називають безвідповідальне ставлення громадян до свого здоров'я, соціальні фактори, супутню патологію.

Для ранньої діагностики слід уважно констатувати міні-симптоматику прояву, яка водночас призводить до низки біохімічних змін у крові, що можуть бути критерієм початку розвитку специфічного процесу.

Про диференціально-діагностичне значення проби Манту при діагностиці легеневої захворювання вела мову доцент ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського Світлана Корнага. «Стан бронхіального дерева у хворих на інфільтративний туберкульоз легень» – це тема доповіді професора нашого ВНЗ Івана П'ятночки, що привернула увагу присутніх. Дистанційній термографії, яка дає додаткові об'єктивні дані, що можуть принести користь в діагностиці й контролі за перебігом захворювань легень (зокрема, групи гострих респіраторних інфекцій та їх ускладнень) був присвячений виступ професора ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського М.А. Андрейчина. Про альтернативні методи лікування в комплексній терапії негоспітальної пневмонії в амбулаторній практиці розповіла професор ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського Л.С. Бабінець.

Про ефективність фототерапії в лікуванні хворих на не-

госпітальну пневмонію розповів професор ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського С.М. Андрейчин, підкресливши, що поєднання загальноприйнятого лікування з фототерапією поряд з позитивним впливом на клінічний перебіг негоспітальної пневмонії, забезпечує терапевтичний ефект у корекції імунних зрушень. Це дозволяє застосовувати цей метод у комплексному лікуванні хворих.

Загалом учасники конференції окреслили велике коло проблем і можливі шляхи їх подолання, розповіли про досягнення, обмінялися досвідом. Підсумком роботи стало ухвалення рішень. Конференція ухвалила:

1. З метою покращення діагностики бронхообструктивних захворювань легень (бронхіальної астми та ХОЗЛ) ширше використовувати сучасні методи діагностики згідно з наказом МОЗ України № 128 від 17.03.2007 року та розроблених протоколів діагностики і лікування бронхіальної астми та ХОЗЛ.

2. Задля поліпшення лікування бронхіальної астми (досягнення повного контролю та попередження загострень) ширше використовувати сучасні комбіновані препарати інгаляційних кортикостероїдів та бетаадреноміметиків тривалої дії.

3. З метою покращення ефективності лікування хворих на ХОЗЛ ширше застосовувати в лікуванні сучасні холінолітики.

4. Вдосконалювати ранню діагностику туберкульозу легень і впровадити в широкую практику своєчасне обстеження населення з використанням туберкулінодіагностики та флюорографії.

Надія ГОРОШКО

Лікарі

НЕЙРОХІРУРГ ПЕТРО ГУДАК: «ДОВІРЯЮ БІЛЬШЕ ВЛАСНИМ ОЧАМ І РУКАМ»

Його слово – важливе й потрібне. Його терпіння – мужність. Його обличчя щодня відзеркалює чужий біль... Тому, хто перебуває на межі життя й смерті, він повертає надію, допомагає перемогти недугу.

Він – вимогливий, пунктуальний і справедливий. Це – завідувач курсу нейрохірургії ТДМУ, доцент, головний нейрохірург області Петро Гудак.

– Петре Степановичу, як гадаєте, хвороби, які призводять до оперативних втручань, є наслідком стрімкого життя? Напруження?

– Безперечно. Не стільки нервового життя, як зовнішніх факторів. Адже упродовж року людина споживає чимало консервованих продуктів. А яку воду п'є? Яким повітрям дихає?... Тобто, хвороби є наслідками певного способу життя.

– А соціальний фактор?

– І соціальний впливає. Нині йде мова про виживання.

– Скільки провели операцій?

– Торік майже 220, причому складних.

– При стажі?

– У жовтні минає 20 років.

– У нашому місті давно працюєте?

– 2,5 року. Останнє місце роботи – доцент Ужгородського університету.

що успіх – це своєчасно встигнути. В нейрохірургії це гасло найактуальніше.

– Цікавитесь художньою літературою?

– Так, звичайно. Нещодавно перечитав Річарда Баха. На мою думку, є книги, які заслуговують, щоб читати їх упродовж життя. Це – Біблія, твори Шекспіра і Бальзака.

– Доводилося Вам оперувати хворих без їхньої згоди чи відома?

– І нерідко. Потрапляють до лікарні у важкому стані, із втратою свідомості, часто після дорожньо-транспортних пригод. Ситуація ж, як мовиться, вимагає негайного рішення...

– Онкохворих оперували?

– Щомісяця це роблю. Онкологічні недуги набирають дедалі більшого поширення. Зростають супутні захворювання.

– Хто вас підтримує?

– Не лише підтримує, а й допомагає. Це головний лікар Мирослав Ярославович Гіряк, головний

хірург області Володимир Іванович Максимлюк, заступник головного лікаря Віктор Васильович Запорожець.

– Чи впливає на Вашу роботу політичне життя? Якби в парламенті було більше лікарів, було б краще?

– Стосовно політики скажу таке. Для мене патріотизм – це те, що людина робить для людей в Україні, а не за її межами. Тому й повернувся з-за кордону. Я цікавлюся політичним життям. Вважаю, що справжньому лікареві втручатися у нього не треба. Мій учитель, професор Микола Іванович Поліщук подарував мені книжку, ось... Коли він був міністром охорони здоров'я України, прагнув щось доброго зробити для медицини і не зробив. А чому, не знаю. Можна лише здогадуватися. Бути «сидячим лікарем» у парламенті – не гоже. Було б добре, якби створювалися університетські клініки. Ця думка не дає спокою нашому ректорові, професору Леоніду Якимовичу Ковальчуку.

– Як гадаєте, церква допомагає медицині?

– Аякже. Орієнтує людей на добрий шлях, знімає стреси, очищає душу, дає відповіді на запитання. Але мені б хотілося, щоб церква, точніше,

її служителі приходили в клініки й допомагали доглядати за хворими, а не займалися прикрашанням храмів. Нікого не звинувачую, але прикро, що наші дитячі лікувальні заклади порівняно із сучасними церквами виглядають дуже вбого.

– Музику, пісні любите?

– Граю на сопілці, гітарі, фортепіано. Маю диплом з відзнакою викладача музшколи. Це допомагає мені робити точні рухи на операційному полі під мікроскопом.

– Ви дивилися результати магнітно-резонансної томографії... і приїхали в іншу лікарню, аби обстежити особисто. Не довіряєте новітній техніці?

– Чому ж, довіряю. Але техніка технікою, а власна голова краще. Довіряю більше власним очам і рукам.

– Вільного часу маєте багато?

– Ніколи його не маю.

– Чиюсь точку зору поважаєте?

– Дві точки зору краще, ніж одна. Та лише тоді, коли вони чесні й щирі, ведуть до вітшого результату. Коли ж суперники – біда.

Іван ДЕМЧИШИН,
член Національної спілки
журналістів України

ЯРОСЛАВ ВАТАГ:

«ЛІКИ – НАВКОЛО НАС, МИ НАВІТЬ ТОПЧЕМО ЇХ»

— Перевага так званої альтернативної медицини (фітотерапії) в тому, що вона діє на людський організм комплексно. Це і дозволяє боротися з причиною захворювання, що значно підвищує шанси хворого, — каже тернопільський фітотерапевт Ярослав Ватаг. — З точки зору фітотерапії ми лікуємо не хворобу, а пацієнта. В результаті комплексного, індивідуально підібраного лікування зникає не лише сама хвороба, а й причина її виникнення, поліпшується самопочуття: фітотерапія нормалізує всі функції організму.

— Своїх родичів також фітопрепаратами лікуєте чи до лікарів звертаєтесь?

— Наша родина більше уваги приділяє профілактиці, аніж лікуванню недуг. Скажімо, застудні захворювання попереджуємо тим, що два рази на рік (робимо це навесні та восени) готую таку бовтанку, як називає її моя дружина, на основі водорості спіруліни. Ставлю її в холодильник і вживаємо всім сімейством. Ця суміш дуже добре піднімає імунітет, отож не лише від грипу, а й інших захворювань захищає. А щодо алопатичної медицини, то, ясна річ, коли є необхідність, звертаємося до спеціалістів.

— Фармацевтична освіта, яку здобули у медінституті, вам пригодилася, чи, як кажуть, провізор «помер» у фітотерапевті?

— Суто фармацевтичні, фундаментальні знання, звісно, залишилися. Вони й донині мені допомагають. А щодо фітотерапії, то вона зі мною від студентської лави. Чи, може, навіть і від народження — я виріс у мальовничому карпатському селі Лімна, там стільки цілющих трав і майже кожний на них знається. Коли ж навчався у Львівському медінституті, мав нагоду добре студіювати фармакогнозію — одноіменна кафедра існувала тоді лише при нашому фармацевтичному факультеті. 1976 року приїхав до Тернополя, і за збігом обставин чи, може, волею долі в Тернопільському аптекоуправлінні виявилось вакантним місце відповідального за заготовлю лікарської сировини. Тоді я чи не весь колишній Союз об'їздив, часто бував у відрядженнях на заводах з переробки лікарської сировини, співпрацював з лісниками, людьми, які займалися заготовлю та вирощуванням лікарських трав. Ця робота дала мені, я б сказав, друге дихання. Уже тоді відчув: де б не був, чим би не займався, від лікарських рослин вже не відвоююся. Це стало не лише роботою, а й покликанням. Так познайомився і тривалий час співпрацював з уже відомими на той час Данилом Зубицьким, Євгеном Товстухою, фітотерапевтами Вадимом Шлапаком з Рівного та кримчанином Володимиром Євмененком. З багатьма і нині у дружніх стосунках, часто зустрічаюся із сином

— Історія мистецтва лікувати майже така ж давня, як і історія людства. Ескулапи стародавнього світу стверджували, що людина — система цілісна, тому й лікували і тіло, і душу. А у спільники завжди брали найдосвідченішого цілителя — природу. Нині, незважаючи на найновіші наукові досягнення, медицина все частіше повертається до своїх витоків.

Данила Зубицького, який продовжив цю відому династію фітотерапевтів.

— Ставалося так, що Ви застосовували одночасно і фармацевтичні, і фітопрепарати?

— У разі складних хвороб одразу відмовитися від ліків було б небезпечно для пацієнта. Тому ліпше зменшувати дозу, але поступово, і, звісно, під наглядом лікаря.

Як бачимо, фармацевтичний продукт зручніший для пацієнта. Та й у деяких випадках без фармакологічних засобів просто не обійтися. Між тим, вважаю, більш розумним було б поєднувати багатовіковий досвід натуропатичного з методами офіційної медицини. Фітотерапія просто творить дива у лікуванні хронічних, затяжних недуг, у період реабілітації хворої людини, після хірургічних втручань. Добрі результати спостерігаю у хворих з патологією щитоподібної залози, кліматеричними розладами, недугами шлунково-кишкового тракту.

Дія рослинних препаратів дещо сповільнена, вони «працюють» поступово, але значно «лагідніше», надійніше, та й побічних ефектів немає. Фітотерапія тим і відрізняється від інших методів, що розв'язує проблему загалом і чинить загальний оздоровлюючий ефект на весь організм. А хворий орган є лише «слабким гвинтиком» у механізмі патологічного процесу. Приміром, пацієнтові не вдається вилікувати печінку, не позбувшись недуг підшлункової залози. Тому дуже важливо виявити першопричину захворювання.

— Як працює фітотерапевт з хворими?

— Організм кожної людини — унікальний. Та й недуги, якщо можна так мовити, усі набували різними шляхами. Тому для успішного лікування дуже важливий індивідуальний підхід. Хоча

є й препарати, які можна приймати багатьом. Скажімо, холеана. Призначаю цей фітозасіб для очищення клітин печінки, яка часто «відмовляється» виконувати функції фільтра в організмі через погану екологію, неякісну їжу, алкоголь. А от в інших випадках лікар-натуропат повинен запитати хворого про результати аналізів та симптоми, скласти індивідуальну картину хвороби і з багатьох фітопрепаратів вибрати лише той, який підходить саме цьому хворому.

— Яким, на ваш погляд, повинен бути справжній травник?

— Зцілюючи людей за допомогою лікарських рослин, він не повинен забувати, що є лише провідником, бо ж насправді зцілюють дари матері Природи. Знаєте, у кожній квітці, рослині бачу живу істоту. І коли зриваю її, то обов'язково прошу, щоб принесла користь хворій людині. «Не ображайся на мене, адже ти перейдеш в життя одужаного», — кажу їй. Ясна річ, заготовляючи лікарську сировину, травник повинен мати достатній багаж знань. Скажімо, як і коли збирати, адже велике значення має не лише період року, але й дня — і для всіх рослин вони різні. Лікувальна дія деяких лікарських трав закінчується уже через 20-30 хвилин після збору. Аби досягнути терапевтичного ефекту деяких лікарських трав, сировину потрібно в 5-10 разів менше, ніж сухої. До того ж під час сушіння, транспортування та зберігання втрачається багато корисних речовин. Тому в своїй лікувальній практиці намагаюся використовувати фітопрепарати, виготовлені зі свіжих, нещодавно зірваних рослин.

— Зараз в Україну завозять багато препаратів на фітооснові із США, Японії, Китаю та інших країн. Ваш погляд на лікування ними?

— Звісно, однозначної думки тут бути не може, адже серед них є й багато ефективних засобів. Утім, і вітчизняні виробники вже налагодили випуск не гірших фітопрепаратів, які й у ціні значно дешевші. Приміром, ПП «Союз Афган» пропонує споживачу фітобальзами — «Шураві», «Карпатський золотий», «Бойківський трунок», які нічим не поступаються навіть славнозвісному бальзаму Бітнера. Крім того, дотримується одне з найголовніших правил зцілювання травами — хворий повинен лікуватися тими рослинами, які ростуть у місцях його проживання.

Мудра природа все продумала — людина може вилікуватися рослинами, які її оточують і які вона, не помічаючи, щодня топче. Ось, скажімо, женьшень — панацея від багатьох недуг, але запаси його уже майже вичерпані. Проте цю рослину можна з успіхом замінити. В українських Карпатах, та й на Тернопільщині росте перстач прямостоячий, ще калганом його називають. Цей карпатський женьшень можна з успіхом застосовувати для підняття імунного статусу, у лікуванні простати, кишківника, відновлення потенції в чоловіків.

— Сповідуючи принципи натуропатичного лікування, Ви напевне, й самі «живете за правилами», маєте власну оздоровчу систему?

— Головне правило для мене, як і моєї сім'ї, — здоровий спосіб життя. Скажімо, розпочинаю свій ранок з того, що випиваю склянку води зі спіруліною чи настоєм шипшини. Так «запускаю» свій організм. Взагалі не вживаю продукти з фаст-фуду, пепсі-колу, газовану воду та інші «штучні» продукти, намагаюся не переїдати. Після сорока ліпше не вживати жирні страви, які містять багато тваринних жирів. Дуже люблю подорожувати з сім'єю, інколи виходимо разом на прогулянку. Багато рухаюся, спілкуюся з природою, беру наснагу з духовних джерел, а взаємін отримую радість від життя.

Лариса ЛУКАЩУК

РЕЦЕПТИ ФІТОЗАСОБІВ ВІД ЯРОСЛАВА ВАТАГА «ПРАВИЛЬНИЙ» ЧАЙ ІЗ ШИПШИНИ

1 стадія — беремо вітаміни
Шипшину заливають 100 г. води, температура якої 95 градусів С. Настояють впродовж двох годин, краще це зробити у термосі.

2 етап — збагачуємо мікроелементами

Плоди, які настоювали в гарячій воді, подрібнити разом з кісточками у блендері, залити 100 г. окропу, варити 15-20 хвилин, а потім 40 хвилин дати настоятися. Згодом додати до першої фракції.

Чай, приготований у такий спосіб, містить і вітаміни, і мікроелементи. Примітно, що для профілактики достатньо кількох шипшинових ягідок. Щодо лікування недуг, то дозу потрібно узгодити з фітотерапевтом. Діє такий чай на організм сприятливо, до того ж природний вітамін С не викликає піпервітамінозу, на відміну від синтетичного.

ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ІМУНІТЕТУ

Для цілющої суміші потрібно: 50 г чистої спіруліни, 200г квіткового меду, 200г спирту, 300 г води. Усе це змішуємо і ставимо на 10-12 днів у холодильник, періодично збовтуючи. Вживати за 30 хвилин до їди по 30 мл, доки не завершиться розчин. З профілактичною метою вживати двічі на рік — навесні та восени.

Віта ПАВЛИШИН, студентка стоматологічного факультету

Марія ПАЛАМАР і Зоряна КУЗЬ, студентки фармацевтичного факультету

Цікаво

ЩО ОЦІНЮЮТЬ ЖІНКИ

Психологи з Університету Техасу в Остіні виступили з новою гіпотезою, що пояснює, які чинники враховує жінка, яка обирає собі чоловіка. Традиційно прийнято вважати, що жінка обирає чоловіка за одним головним критерієм — в яких стосунках вона зацікавлена. Так, представниці прекрасної статі, зацікавлені в тривалих взаєминах, вибирають партнерів — чоловіків, які здатні піклуватися про них і їх дітей. Жінки, охочі до короткострокових романів, роблять наголос на привабливості і фізичному стані чоловіка.

Нова гіпотеза свідчить, що ці принципи вибору залишаються в силі, проте жінки коректують свої запити, виходячи з власної привабливості. Так, наприклад, гарні жінки не задовольняються «середніми» за якістю чоловіками, які цілком прийнятні для не надто гарних.

Автори дослідження виділили чотири головні якості, що жінки оцінюють в потенційних партнерах. По-перше, «хороший» набір генів, тобто чоловік повинен бути здоровою, зовні привабливою і розумною людиною; по-друге, рівень матеріального добробуту чоловіка; по-третє, його бажання мати дітей і його батьківські якості; по-четверте, його відданість і вірність даній жінці.

Більшість жінок розраховують на те, що їх обранець отримає вищі бали за всіма цими категоріями. Проте частина жінок, чия самооцінка нижча (тобто, вони вважають себе менш привабливими), згодні поступитися принципами, визнати, що ідеального чоловіка знайти складно і вибирають собі партнера, який не повною мірою відповідає заявленим критеріям.

**ПОКРОВА
ПРЕСВЯТОЇ
БОГОРОДИЦІ**

14 жовтня в Україні відзначають Покрову Пресвятої Богородиці, в народі це свято ще називають Третья Пречиста. Цього дня ми з вдячністю і вірою приймаємо заступництво і клопотання за нас перед Богом Пресвятої Діви Марії, згадуємо історичні події далекої Візантійської епохи, з якої походить коріння національного українського свята.

В цей день ми шануємо славних українських козаків, покровителюючи яких вважається Богородиця. Це свято також і родинне — бо пов'язане з родинними і сімейними цінностями і традиціями, шанобливим ставленням до ідеалів жіночності та материнства.

Свято Покрова має древню історію, бо це свято відзначає подію, яка стала багаторіччям сорок років тому — на початку X століття у Константинополі в часи Візантійської імперії. Тоді вороги оточили місто. У Влахернському храмі, де зберігався омофор — головний покров Богородиці, молилися патріархи, імператор, зібравшись багато жителів міста. Всі вони молилися Богові, щоб Він захистив столицю Візантії від ворогів. В цей час блаженний Андрій Юродивий зі своїм учнем побачили у видінні, як від вітра вийшла в оточенні багатьох святих Богородиця і свій омофор простерла над тими, хто молився — ніби покрила їх. Це була ознака того, що Діва-Богородиця покриває своїми молитвами і своєю милістю всіх, хто звертається з молитвою до її Сина, Господа нашого Ісуса Христа.

З тих давніх часів, це свято дуже шанувалося у Київській Русі. Багато храмів було збудовано на його честь. А особливо свято Покрова шанувалося українськими козаками, тому що вони як воїни, що стояли на захисті віри християнської, були постійно в небезпеці.

Але покладали свою надію на Бога і молилися до Богородиці, щоб вона захищала їх, покривала своїм покровом і визволяла від несподіваної смерті. Саме тому в усі козацькі часи головний храм в центрі Січі був на честь Покрова Пресвятої Богородиці — свято вважалося престольним для козаків. Звідси виник і особливий, притаманний тільки Україні, вид ікони Покрова Пресвятої Богородиці — козацька Покрова. На ній Діва Марія зображена такою, що простирає свій покров, свій омофор над козаками, над гетьманами, над духовенством, які моляться і з надією звертають до неї свої погляди.

14 жовтня – День українського козацтва

ДЗВЕНІЛИ ЛИТАВРИ «БАЙДИ»

Тернопілля й козацька вольниця — речі невід'ємні. Адже у селищі Вишневець народився засновник Запорізької Січі Дмитро Вишневецький, званий ще Байдою. Тернопільська земля виголихала й славних полковника Нестора Морозенка, ватажка козацького повстання Северина Наливайка. Безстрашного Максима Кривоноса пам'ятають мури замків у Кременці та Збаражжі, а легендарного гетьмана Михайла Дорошенка — Підгаєчина. На Білому Березі під Зборівом 1649 року українці виборювали право на незалежність і саме за умовами Зборівського миру гетьман Богдан Хмельницький здобув автономію для України в складі Речі Посполитої. Тож і не дивно, що саме тут

Президент Асоціації українського козацтва у Франції Григорій ЛАГОЙДЮК з учасницями фестивалю Галиною КОЗЛОВОЮ та Світланою ЮРІНСЬКОЮ (м. Бахчисарай)

сім років тому вирішили проводити Всеукраїнський фестиваль «Байда». За ці роки це мистецьке свято відбувалося не лише в обласному центрі, а й у Вишнівці та Збаражжі. Наступного серпня відзначимо 360-річчя Зборівської битви. Певна річ, що всеукраїнське козацьке дійство прийматиме місто Зборів. Нинішнього ж вересня сценами для виступів художніх колективів-учасників фестивалю став Театральний майдан та літня естрада парку культури й відпочинку ім. Тараса Шевченка в Тернополі.

Напередодні урочистого відкриття свята в обласному управлінні культури організували зустріч з керівниками художніх колективів областей. Першим заходом фестивального дня став конкурсний перегляд козацьких гуртів і виконавців на сцені Тернопільського академічного драмтеатру ім. Тараса Шевченка. Принагідно зазначити, що цього року мистецьке дійство відбувалося під патронатом Президента України. Для переможців творчого змагання глава держави, зокрема, виділив тридцять тисяч гривень і три чернігівські бандури. Гран-прі фестивалю здобув народний ансамбль «Бельбек» з Бахчисарая.

Упродовж двох днів у Тернополі били литаври Всеукраїнського фестивалю-конкурсу козацької пісні «Байда». Він поставив собі за мету пропагувати українську національну ідею, народну творчість через козацьку думу, українську народну пісню. Це мистецьке свято проводили вже усьоме. В ньому взяли участь понад півтисячі учасників із шістнадцяти регіонів країни.

р. Ельдар Зейдлаєв розповів, що їхній колектив складається з п'яти молодих виконавців. Окрім українських пісень, виконують, безперечно, рідні, кримськотатарські, а також білоруські, французькі.

Серед лауреатів першої премії фестивалю — народний муніципальний хор «Від серця до серця» з Білої Церкви, що на Київщині, та вокальний ансамбль «Заграва» із Сміли Черкаської області. Смілянці свій колектив створили двадцять років тому. Вони активно повертають до життя старовинні козацькі пісні, пишуть і виконують власні. 1992 року сформували козацьку сотню. За словами її сотника Павла Влащенко, до козацького руху залучають молодих, юних. Школярі міста та району беруть участь у козацьких походах, відвідують історичні місця козацької слави.

Учні шкіл посвячують у козацтво і в Зборівському районі на Тернопіллі. Ще 28 років тому в селі Гарбузів створили Зборівську козацьку січ імені Івана Богуна. Її отаман Тарас Лобур каже, що мають 260 реєстрових козаків. Вісім років тому при січі зорганізували народний аматорський хор, в якому виступають шанувальники козацької пісні не лише з районного центру, а й селища Залізці. Щосереди вони збираються на репетиції. Колектив є постійним учасником фестивалю «Байда», кілька разів ставав його переможцем.

Удруге до Тернополя на козацький фестиваль приїхав з Франції Григорій Лагойдюк. До цієї країни його батьки прибули 1948 року. Поселилися в місті Шалет. Виховали восьмеро дітей, у всіх зуміли запалити український дух. Прикметно, що пан Григорій народився 24 серпня. Він 35 років керував вели-

Верховний отаман Українського козацтва Ігор ВАРДИНЕЦЬ (м. Тернопіль) спілкується із сотником Смілянської сотні Черкаської області Павлом ВЛАСЕНКОМ

ким українським танцювальним колективом. Уперше ансамбль на материзні дав концерт 1976 року. Тоді до Львова французькі українці привезли разом із собою національний синьожовтий прапор, через що, звісна річ, у них виникли певні проблеми. Взагалі п'ять разів поталанило українським танцюристам з Франції мати гастролі на історичній батьківщині. Григорій Лагойдюк — заслужений діяч мистецтв України. Нині він — президент Асоціації українського козацтва у Франції.

Структура, якою керує Григорій Лагойдюк, входить до Українського козацтва. Верховний отаман Українського козацтва Ігор Вардинець зазначає, що у своїх лавах мають понад 68 тисяч козаків у реєстрі. Вже стає традицією на фестивалі «Байда» скликати велику козацьку раду. Цього року тут прийняли звернення до козаків, до усього українського народу. Козацтво завжди стояло й стоятиме на за-

садах Української суверенності — основний лейтмотив цього документа. І звичайно ж, висловлює підтримку Гетьманові України — Президенту України Віктору Ющенку. А ще стурбоване тим, що досі Верховна Рада так і не спромоглася прийняти закон про українське козацтво.

На урочистому відкритті фестивалю голова Тернопільської облдержадміністрації Юрій Чижмарь зачитав привітання Президента України Віктора Ющенка. Вітаючи учасників і гостей цього мистецького свята, керівник держави, зокрема, зазначив: «Радий, що ваш фестиваль плекає стародавні пісенні традиції України, залучає молоде покоління до слави наших прадідів-запорожців, відроджує історичну пам'ять, єднає всіх нас у велику українську родину».

Давньою традицією вважається і посвята та прийняття до козацьких лав нових лицарів. У старовинній Надставній церкві в Тернополі для учасників фестивалю відбулися Службу Богу, а відтак здійснили й чин запряження. Як великий звичай, нові члени козацького братства промовляли слова клятви-присяги, відтак цілували шаблю, хрест, полкове знамено та ікону. І звичайно

Назарій СТЕПОВИЙ та Володимир СКУС (м. Умань)

ж, отримували три удари нагайкою по плечах, аби не загордилися. А от церемонію прийняття до Українського козацтва міністра регіонального розвитку та будівництва України Василя Куйбіду верховний отаман Ігор Вардинець провів безпосередньо під час урочистого відкриття фестивалю, а також вручив йому козацьку шаблю. До речі, самому ж верховному отаманові його підлеглі подарували чоботи. У походах вони ой, як знадобляться йому.

Здавна козаки повсякчас застерігали: «Втратиш дух — все втратиш». Всеукраїнський фестиваль-конкурс «Байда» в Тернополі засвідчив: козаки — сильні духом. Українським духом. І піснями, веселістю, активністю — теж.

Микола ВІЛЬШАНЕНКО
Фото автора

Учасники ансамблю «Бельбек» (м. Бахчисарай) здобули гран-прі фестивалю

